

DOL: <https://doi.org/10.35784/pe.2022.2.11>
 Khachatrian, V., Nepytyaliuk, A., Pasichnyi, M., Nasibova, O., & Tabenska, J. (2023). Demographics' Impact on Economic Growth in Central Europe and the Baltic States. *Economics – Innovative and Economics Research Journal*, 11(Spec. iss.), 37-54.
 DOL: <https://doi.org/10.2478/eoik-2023-0062>
 Kocherlakota, N. R. (2022). Stabilization with fiscal policy. *Journal of Monetary Economics*, 131, 1-14.
 DOL: <https://doi.org/10.1016/j.jmoneco.2022.07.007>
 Kozlovskiy, S. V., Mazur, G. F., & Nepytyaliuk, A. V. (2019). Demografichna stiiikist suspilstva yak osnova ekonomichnoho rozvytku [Demographic sustainability of society as a basis for economic development]. *Ekonomika ta derzhava*, 10, 14-19.
 DOL: <https://doi.org/10.32702/2306-6806.2019.10.14>
 Lysiak, L., Tereshchenko, T., Kachula, S., Hrabchuk, O., & Lebid, H. (2024). Directions of fiscal policy transformation in the crisis period of economic development of Ukraine. *Economic Affairs*, 69(1), 609-618.
 DOL: <https://doi.org/10.46852/0424-2513.2.2024.22>
 Morrow, M., Stinson, S. R., & Doxey, M. M. (2018). Tax Incentives and Target Demographics: Are Tax Incentives Effective in the Health Insurance Market? *Behavioral Research in Accounting*, 30(1), 75-98.

DOL: <https://doi.org/10.2308/bria-51929>
 Nepytyaliuk, A. V. (2019). Determinanty zabezpechennia demografichnoi stiiikosti [Determinants of ensuring demographic sustainability]. *Zovnishnia torhivlia: ekonomika, finansy, pravo*, 4, 44-59.
 DOL: [https://doi.org/10.31617/zt.knute.2019\(105\)04](https://doi.org/10.31617/zt.knute.2019(105)04)
 Pasichnyi, M. (2024). Fiscal dominants of military financing. *Scientia fructuosa*, 2, 20-37.
 DOL: [https://doi.org/10.31617/1.2024\(154\)02](https://doi.org/10.31617/1.2024(154)02)
 Pasichnyi, M., Kaneva, T., Ruban, M., & Nepytyaliuk, A. (2019). The impact of fiscal decentralization on economic development. *Investment Management and Financial Innovations*, 16(3), 29-39.
 DOL: [http://dx.doi.org/10.21511/imfi.16\(3\).2019.04](http://dx.doi.org/10.21511/imfi.16(3).2019.04)
 Sidelnykova, L., & Posadnieva, O. (2023). Problems of Ensuring Budgetary Security of the State During Martial Law. *Innovative Economics and Management*, 10(2), 220-230.
 DOL: <https://doi.org/10.46361/2449-2604.10.2.2023.220-230>
 The OECD Data Explorer – The Tax Burden Datasets. (n.d.). <https://www.oecd.org/en/data/datasets/oecd-DE.html>

УДК 336.71

JEL Classification: G21; G23

DOL: <https://doi.org/10.32983/2222-4459-2025-3-269-276>

ФОРМУВАННЯ МЕТОДИЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ СТРЕС-ТЕСТУВАННЯ ФІНАНСОВОЇ СТІЙКОСТІ КОМЕРЦІЙНОГО БАНКУ

© 2025 КОЛЕСНІЧЕНКО А. С., ЛИТВИНОВ І. Ю.

УДК 336.71

JEL Classification: G21; G23

Колесніченко А. С., Литвинов І. Ю. Формування методичного забезпечення стрес-тестування фінансової стійкості комерційного банку

Стаття присвячена проблемі забезпечення фінансової стійкості комерційних банків як ключового фактора стабільності банківської системи та економіки в цілому. В цьому контексті обґрунтовано, що в умовах зростаючої невизначеності та ризиків, пов'язаних з глобальними економічними кризами, стрес-тестування стає важливим інструментом для оцінки здатності банків протистояти несприятливим умовам. Проведено аналіз ключових аспектів методичного забезпечення стрес-тестування, включно з розробкою сценаріїв, оцінкою впливу стресових сценаріїв на фінансові показники банку, аналізом результатів та розробкою заходів для підвищення фінансової стійкості. На цій основі було надано характеристику ключових аспектів забезпечення стрес-тестування фінансової стійкості комерційного банку, виділено їх позитивні та негативні риси. Побудовано схему методичного забезпечення стрес-тестування фінансової стійкості комерційного банку, яка включає такі елементи: поетапне виконання методичних прийомів; інструменти та критерії оцінювання щодо реалізації. Розкрито критерії оцінки методичного забезпечення стрес-тестування фінансової стійкості комерційного банку, які дозволяють: визначити, чи достатній запас капіталу для покриття можливих збитків у разі реалізації несприятливих сценаріїв; оцінити здатність банку своєчасно виконувати свої фінансові зобов'язання в умовах стресових сценаріїв, а також чи вказують вони на відповідність регуляторним вимогам; своєчасність виявлення загроз і рівень ефективності управління ризиками. Обґрунтовано, що формування методичного забезпечення стрес-тестування фінансової стійкості комерційного банку є ефективним інструментом для забезпечення стабільності банківської системи та підвищення фінансової стійкості банків. Вона забезпечує комплексний підхід до оцінки здатності банку протистояти несприятливим умовам і розробку заходів для мінімізації ризиків.

Ключові слова: фінансова стійкість, комерційні банки, стрес-тестування, методичне забезпечення, макроекономічні шоки, зовнішні аудитори, ризики.

Рис.: 3. **Табл.:** 1. **Бібл.:** 10.

Колесніченко Анастасія Сергіївна – кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри обліку і фінансів, Національний технічний університет «Харківський політехнічний інститут» (вул. Кирпичова, 2, Харків, 61002, Україна)

E-mail: Anastasiia.Koliesnichenko@khi.edu.ua

ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-5007-9082>

Researcher ID: <https://www.webofscience.com/wos/author/record/HTR-3351-2023>

Scopus Author ID: <https://www.scopus.com/authid/detail.uri?authorid=57216463107>

Литвинів Іван Юрійович – здобувач, Національний технічний університет «Харківський політехнічний інститут» (вул. Кирпичова, 2, Харків, 61002, Україна)

E-mail: Ivan.Lytvynov@emmb.khi.edu.ua

ORCID: <https://orcid.org/0009-0000-8860-4420>

UDC 336.71

JEL Classification: G21; G23

Koliesnichenko A. S., Lytvynov I. Y. Formation of Methodological Support for Stress Testing the Financial Stability of a Commercial Bank

The article is devoted to the problem of ensuring the financial stability of commercial banks as a key factor in the stability of the banking system and the economy as a whole. In this context, it is substantiated that in conditions of growing uncertainty and risks associated with global economic crises, stress testing becomes an important tool for assessing the ability of banks to withstand adverse conditions. An analysis of key aspects of methodological support for stress testing was carried out, including the development of scenarios, assessment of the impact of stress scenarios on the bank's financial indicators, analysis of results and development of measures to improve financial stability. On this basis, a description of key aspects of ensuring the stress testing of the financial stability of a commercial bank is provided, their positive and negative features are highlighted. A scheme of methodological support for stress testing of the financial stability of a commercial bank is built, which includes such elements as: phased implementation of methodological techniques, tools and evaluation criteria for implementation. The criteria for assessing the methodological support for stress testing of the financial stability of a commercial bank are disclosed, which allow: to determine whether the capital reserve is sufficient to cover possible losses in the event of adverse scenarios; to assess the bank's ability to timely fulfill its financial obligations under stress scenarios, and to determine whether the scenarios also indicate compliance with regulatory requirements, the timeliness of threat identification and the level of risk management effectiveness. It is substantiated that the formation of methodological support for stress testing of the financial stability of a commercial bank is an effective tool for ensuring the stability of the banking system and increasing the financial stability of banks. It provides a comprehensive approach to assessing the bank's ability to withstand adverse conditions and developing measures to minimize risks.

Keywords: financial stability, commercial banks, stress testing, methodological support, macroeconomic shocks, external auditors, risks.

Fig.: 3. **Tabl.:** 1. **Bibl.:** 10.

Koliesnichenko Anastasiia S. – Candidate of Sciences (Economics), Associate Professor, Associate Professor of the Department of Accounting and Finance, National Technical University «Kharkiv Polytechnic Institute» (2 Kyrpychova Str., Kharkiv, 61002, Ukraine)

E-mail: Anastasiia.Koliesnichenko@khi.edu.ua

ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-5007-9082>

Researcher ID: <https://www.webofscience.com/wos/author/record/HTR-3351-2023>

Scopus Author ID: <https://www.scopus.com/authid/detail.uri?authorid=57216463107>

Lytvynov Ivan Yu. – Applicant, National Technical University «Kharkiv Polytechnic Institute» (2 Kyrpychova Str., Kharkiv, 61002, Ukraine)

E-mail: Ivan.Lytvynov@emmb.khi.edu.ua

ORCID: <https://orcid.org/0009-0000-8860-4420>

Фінансова стійкість комерційних банків є ключовим фактором стабільності банківської системи та економіки в цілому. В умовах зростаючої невизначеності та ризиків, пов'язаних з глобальними економічними кризами, стрес-тестування стає важливим інструментом для оцінки здатності банків протистояти несприятливим умовам [1]. Це потребує розробки ефективних методичних підходів до стрес-тестування, що дозволять своєчасно виявляти потенційні загрози та забезпечувати фінансову стійкість банків.

На ринку фінансових послуг України спостерігаються процеси консолідації та диверсифікації (рис. 1). Зменшення кількості фінансових компаній, страховиків, ломбардів і кредитних спілок може свідчити про вихід менш стійких і менш ефективних учасників ринку, що позитивно впливає

на загальну стабільність і якість послуг. Водночас збільшення кількості страхових брокерів та колекторських компаній вказує на зростання попиту на їхні послуги.

Зменшення кількості банківських груп і платіжних систем, створених резидентами, може бути результатом консолідації ринку, що підвищує концентрацію та ефективність (рис. 2). Збільшення кількості небанківських фінансових груп свідчить про активний розвиток і диверсифікацію небанківського фінансового сектора, що сприяє конкуренції та інноваціям.

Загалом, тенденції змін на ринку фінансових послуг свідчать про процеси консолідації, вихід менш ефективних учасників та активний розвиток небанківського фінансового сектора, що позитивно впливає на стабільність та ефективність ринку.

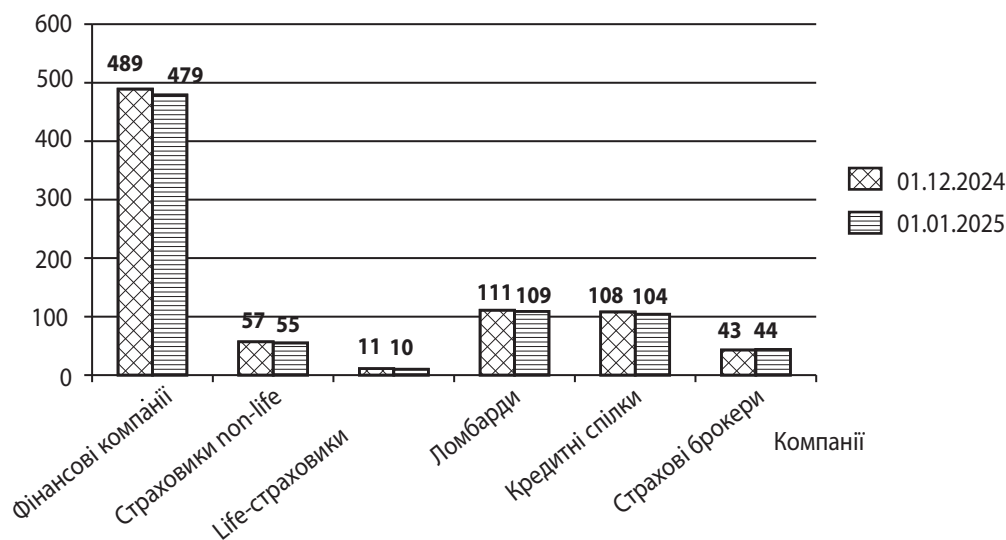


Рис. 1. Фінансові компанії на ринку фінансових послуг

Джерело: складено на основі [2].

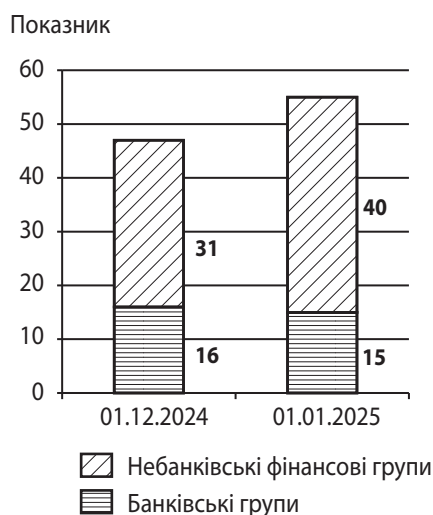


Рис. 2. Фінансові групи на ринку фінансових послуг

Джерело: складено на основі [2].

За даними Національного банку України, щорічна оцінка стійкості банків, що включає стрес-тестування, проводиться з 2018 р. У 2023 р. стрес-тестування пройшли 20 найбільших банків України, на які припадає понад 90% активів банківської системи. Результати стрес-тестування показали, що більшість банків мають достатній запас капіталу для покриття можливих збитків у разі реалізації несприятливих сценаріїв. Це свідчить про важливість стрес-тестування як інструменту забезпечення фінансової стійкості банків.

Дослідження стрес-тестування фінансової стійкості комерційних банків активно проводяться як вітчизняними, так і зарубіжними науковцями. Зокрема, Франтовський Є. М., Батрак О. В. [3], Без-

дітко Ю. М., Посаднева О. М., Кагарлицька М. В. [4], Кишакевич Б. Ю., Юзьв'як О. А. [5], Посаднева О. М. [6] акцентують увагу на важливості розробки методичних підходів до стрес-тестування, що враховують специфіку банківської діяльності та особливості національної економіки. Karinos P. S., Martin C., Mitnik O. A. [7] розкривають еволюцію стрес-тестування банків, яка включає як мікро-, так і макропруденційні методи, з акцентом на підвищення якості даних і поліпшення координації між регуляторами. Так, Cumming C. M. [8] зазначає, що мікропруденційне стрес-тестування фінансових установ залежить від якості тестування, інформаційних даних і сценаріїв. Дослідження показують, що ефективне стрес-тестування дозволяє своєчасно виявляти потенційні загрози та розробляти заходи для їх мінімізації. Крім того, стрес-тестування сприяє підвищенню прозорості та довіри до банківської системи з боку інвесторів та регуляторів. При цьому, комплексний підхід до формування методичного забезпечення стрес-тестування, його інтеграції в систему ризик-менеджменту, аналізу інструментів та критеріїв оцінки ефективності застосування обраних методик потребує більш детального розгляду.

Метою статті є розробка ефективних методичних підходів до стрес-тестування фінансової стійкості комерційних банків, виділення етапів реалізації, обґрунтування методичного інструментарію та критеріїв оцінювання в забезпеченні такої системи стрес-тестування банку, що дозволять своєчасно виявляти потенційні загрози та забезпечувати фінансову стійкість банків.

Формування методичного забезпечення стрес-тестування фінансової стійкості комерційно-

го банку включає кілька ключових етапів. Першим етапом є розробка сценаріїв стрес-тестування, що враховують можливі макроекономічні та фінансові шоки. Зокрема, це вибір відповідних параметрів для моделювання, таких як зміни процентних ставок, валютних курсів, рівня інфляції та інших макроекономічних показників. Другим етапом є оцінка впливу цих сценаріїв на фінансові показники банку, зокрема на капітал, ліквідність і прибутковість. Для цього використовуються різні моделі та методи, такі як регресійний аналіз, моделювання сценаріїв та інші кількісні методи [9].

Розробка сценаріїв стрес-тестування є важливим етапом, що включає визначення можливих макроекономічних і фінансових шоків, які можуть вплинути на фінансову стійкість банку. Це включає аналіз історичних даних і прогнозів щодо змін макроекономічних показників, таких як ВВП, рівень інфляції, процентні ставки та валютні курси.

Важливим є також урахування специфіки національної економіки та банківської системи, що дозволяє розробити реалістичні та правдоподібні сценарії. Наприклад, несприятливий макроекономічний сценарій може включати різке зниження ВВП, зростання рівня безробіття, підвищення процентних ставок і девальвацію національної валюти. Такий підхід дозволяє моделювати вплив різних факторів на фінансову стійкість банку та оцінити його здатність протистояти несприятливим умовам.

Третім етапом є аналіз результатів стрес-тестування та розробка заходів для підвищення фінансової стійкості банку. Це включає визначення необхідного рівня капіталу для покриття можливих збитків, розробку планів дій у разі реалізації несприятливих сценаріїв, а також упровадження системи моніторингу та контролю за фінансовими ризиками. Важливим аспектом є також залучення зовнішніх аудиторів для перевірки якості активів та оцінки ризиків, що дозволяє підвищити об'єктивність і надійність результатів стрес-тестування.

Залучення зовнішніх аудиторів є важливим етапом, що включає перевірку якості активів банку та оцінку ризиків, пов'язаних з їхнім використанням. Це дозволяє забезпечити об'єктивність і надійність результатів стрес-тестування, а також підвищити довіру з боку інвесторів та регуляторів. Зовнішні аудитори проводять незалежну оцінку якості активів, що включає аналіз кредитного портфеля, оцінку забезпечення за кредитами, а також перевірку відповідності активів вимогам регуляторів. Це дозволяє виявити потенційні

проблеми та розробити заходи для їхнього вирішення.

Методичне забезпечення стрес-тестування включає розробку детальних інструкцій та рекомендацій для банків щодо проведення стрес-тестування.

Це включає визначення основних етапів процесу, вибір методів та моделей для оцінки впливу стресових сценаріїв, а також розробку критеріїв для оцінки результатів [5]. Важливим аспектом є також забезпечення відповідності методичних підходів міжнародним стандартам і рекомендаціям, таким як Базельські принципи банківського нагляду та рекомендації Європейського банківського управління.

Одним із ключових аспектів методичного забезпечення стрес-тестування є розробка сценаріїв, що враховують можливі макроекономічні та фінансові шоки. Це включає аналіз історичних даних і прогнозів щодо змін макроекономічних показників, таких як ВВП, рівень інфляції, процентні ставки та валютні курси. Важливим є також урахування специфіки національної економіки та банківської системи, що дозволяє розробити реалістичні та правдоподібні сценарії [6].

Для оцінки впливу стресових сценаріїв на фінансові показники банку використовуються різні моделі та методи. Це включає регресивний аналіз, моделювання сценаріїв, аналіз чутливості та інші кількісні методи. Додатково, буде доцільним використання сучасних інформаційних технологій та програмного забезпечення, що дозволяє автоматизувати процес стрес-тестування та підвищити точність і надійність результатів.

Аналіз результатів стрес-тестування включає оцінку впливу стресових сценаріїв на основні фінансові показники банку, такі як капітал, ліквідність, прибутковість та якість активів. Це дозволяє виявити потенційні загрози та розробити заходи для їх мінімізації. Крім цього, важливо також приділяти увагу розробці планів дій у разі реалізації несприятливих сценаріїв, що включає заходи щодо підвищення капіталу, зниження ризиків та забезпечення ліквідності [10].

Залучення зовнішніх аудиторів для перевірки якості активів та оцінки ризиків є важливим аспектом методичного забезпечення стрес-тестування. Це дозволяє підвищити об'єктивність і надійність результатів, а також забезпечити відповідність міжнародним стандартам і рекомендаціям. Важливим є також впровадження системи моніторингу та контролю за фінансовими ризиками, що дозволяє своєчасно виявляти та реагувати на потенційні загрози.

Методичне забезпечення стрес-тестування включає також розробку рекомендацій щодо використання результатів стрес-тестування для прийняття управлінських рішень. Це включає визначення необхідного рівня капіталу для покриття можливих збитків, розробку планів дій у разі реалізації несприятливих сценаріїв, а також упровадження системи моніторингу та контролю за фінансовими ризиками. Особливо важливо буде забезпечити прозорість та довіру до банківської системи з боку інвесторів та регуляторів.

На основі проведеного аналізу ключових аспектів забезпечення стрес-тестування фінансової стійкості комерційного банку авторами було надано їх порівняльну характеристику, із зазначенням переваг і недоліків (табл. 1).

Тобто, кожен з аспектів має свої позитивні риси та проблемні ознаки. При цьому важливо розуміти, які інструменти та критерії оцінювання доцільно застосовувати для реалізації стрес-тестування фінансової стійкості комерційного банку. З цією метою було розроблено схему побудови методичного забезпечення стрес-тестування фінансової стійкості комерційного банку, яка наведена на рис. 3.

Створена схема методичного забезпечення стрес-тестування фінансової стійкості комерційного банку є комплексним інструментом, що включає кілька ключових етапів та аспектів. Вона забезпечує системний підхід до оцінки здатності банку протистояти несприятливим макроекономічним і фінансовим умовам.

Таблиця 1

Характеристика аспектів забезпечення стрес-тестування фінансової стійкості комерційного банку

Аспект	Переваги	Недоліки
Розробка сценаріїв стрес-тестування	Реалістичні та правдоподібні сценарії, врахування специфіки національної економіки	Висока складність і трудомісткість процесу
Оцінка впливу стресових сценаріїв на фінансові показники	Точність і надійність результатів, використання сучасних інформаційних технологій	Високі вимоги до даних і моделей
Аналіз результатів стрес-тестування	Виявлення потенційних загроз, розробка заходів для мінімізації ризиків	Необхідність залучення кваліфікованих фахівців
Залучення зовнішніх аудиторів	Підвищення об'єктивності та надійності результатів, довіра з боку інвесторів та регуляторів	Додаткові витрати на залучення аудиторів
Впровадження системи моніторингу та контролю за фінансовими ризиками	Своєчасне виявлення та реагування на потенційні загрози	Високі витрати на впровадження та підтримку системи
Розробка рекомендацій щодо використання результатів стрес-тестування	Підвищення фінансової стійкості банку, забезпечення прозорості та довіри	Необхідність постійного оновлення та адаптації рекомендацій

Джерело: складено на основі аналізу [4–6].

Інструменти відіграють ключову роль у формуванні методичного забезпечення стрес-тестування фінансової стійкості комерційного банку. Вони дозволяють автоматизувати процеси, підвищуючи точність і надійність результатів. Економетричні та прогнозні моделі допомагають аналізувати дані та моделювати макроекономічні шоки. Сучасне програмне забезпечення забезпечує ефективність аналізу та швидку реакцію на зміни. Статистичні пакети використовуються для регресійного аналізу, моделювання сценаріїв та аналізу чутливості. Аналітичні звіти надають інформацію про вплив стресових сценаріїв на фінансові показники банку. Залучення зовнішніх аудиторів підвищує об'єктивність результатів, сприяючи довірі з боку інвесторів та регуляторів. Системи раннього попередження та моніторин-

гові системи дозволяють своєчасно виявляти та реагувати на загрози, підвищуючи ефективність управління ризиками.

Критерії оцінки методичного забезпечення стрес-тестування фінансової стійкості комерційного банку дозволяють: визначити, чи достатній запас капіталу для покриття можливих збитків у разі реалізації несприятливих сценаріїв, оцінити здатність банку своєчасно виконувати свої фінансові зобов'язання в умовах стресових сценаріїв. Крім цього, вони вказують на відповідність регуляторним вимогам, своєчасність виявлення загроз і рівень ефективності управління ризиками [8].

Побудована схема забезпечує комплексний підхід до стрес-тестування, що включає всі ключові аспекти процесу. Використання сучасних інструментів



Рис. 3. Схема побудови методичного забезпечення стрес-тестування фінансової стійкості комерційного банку

Джерело: розроблено авторами.

та методів забезпечує високу точність і надійність результатів. Залучення зовнішніх аудиторів підвищує об'єктивність результатів стрес-тестування. Впровадження системи моніторингу та контролю за фінансовими ризиками забезпечує своєчасне виявлення та реагування на потенційні загрози. Розробка рекомендацій щодо використання результатів стрес-

тестування сприяє підвищенню прозорості та довіри з боку інвесторів та регуляторів.

Однак, є і певні проблеми в реалізації сформованої схеми. Так, розробка сценаріїв та проведення стрес-тестування є складним і трудомістким процесом, що може вимагати значних ресурсів та часу. Для забезпечення точності результатів необхідно

використовувати якісні дані та складні моделі, що може бути проблемою для деяких банків. Залучення зовнішніх аудиторів і впровадження системи моніторингу та контролю за фінансовими ризиками може вимагати додаткових витрат.

ВИСНОВКИ

Формування методичного забезпечення стрес-тестування фінансової стійкості комерційного банку є важливим інструментом для забезпечення стабільності банківської системи. Ефективне стрес-тестування дозволяє своєчасно виявляти потенційні загрози, розробляти заходи для їх мінімізації та забезпечувати фінансову стійкість банків. Важливими аспектами є розробка сценаріїв стрес-тестування, оцінка впливу цих сценаріїв на фінансові показники банку, а також аналіз результатів і розробка заходів для підвищення фінансової стійкості. Залучення зовнішніх аудиторів і впровадження системи моніторингу та контролю за фінансовими ризиками сприяє підвищенню об'єктивності та надійності результатів стрес-тестування.

Загалом, створена схема методичного забезпечення стрес-тестування фінансової стійкості комерційного банку є ефективним інструментом для забезпечення стабільності банківської системи та підвищення фінансової стійкості банків. Вона забезпечує комплексний підхід до оцінки здатності банку протистояти несприятливим умовам і розробки заходів для мінімізації ризиків.

Перспективи подальших досліджень у сфері стрес-тестування фінансової стійкості комерційних банків можуть включати такі напрямки, як: удосконалення існуючих моделей стрес-тестування з урахуванням специфіки національної економіки та банківської системи, а також розробка нових підходів до моделювання макроекономічних і фінансових шоків, що можуть вплинути на фінансову стійкість банків. Ці напрямки досліджень сприятимуть подальшому вдосконаленню методичних підходів до стрес-тестування та забезпеченню фінансової стійкості комерційних банків в умовах зростаючих ризиків та невизначеності. ■

БІБЛІОГРАФІЯ

1. Bowen R. M., Hollingworth B. Stress testing for financial institutions. *Journal of Risk Management in Financial Institutions*. 2013. Vol. 6. Iss. 1. P. 69–83.
2. У грудні 2024 року 21 небанківську установу виключено з реєстрів, п'ять – включено до реєстрів. *Національний банк України*. 8 січня 2025 р. URL: <https://bank.gov.ua/ua/news/all/u-grudni-2024-roku-21-nebankivsku-ustanovu-viklyucheno-z-reyestriv-pyat-vklyucheno-do-reyestriv>

3. Франтовський Є. М., Батрак О. В. Стрес-тестування фінансових установ та його удосконалення. *Інтернаука. Серія «Економічні науки»*. 2023. № 4. Т. 1. С. 107–117.
DOI: 10.25313/2520-2294-2023-4-8775
4. Бездітко Ю. М., Посаднева О. М., Кагарлицька М. В. Теоретичні аспекти застосування стрес-тестування у банківській системі України. *Вісник Херсонського національного технічного університету*. 2021. № 2. С. 230–237.
DOI: <https://doi.org/10.35546/kntu2078-4481.2021.2.29>
5. Кишакевич Б. Ю., Юзьв'як О. А. Стрес-тестування банку: підходи, методи, світовий досвід. *Науковий вісник НЛТУ України*. 2015. Вип. 25.1. С. 277–283. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/nvnlut_2015_25.1_47
6. Посаднева О. М. Макроекономічне стрес-тестування банків як інструмент забезпечення стійкості банківської системи. *Підприємництво та інновації*. 2021. Вип. 16. С. 87–93.
DOI: <https://doi.org/10.37320/2415-3583/16.15>
7. Kapinos P. S., Martin C., Mitnik O. A. Stress Testing Banks: Whence and Whither? *Federal Deposit Insurance Corporation. Center for Financial Research*. 2015. UDC: <https://www.fdic.gov/system/files/2024-07/2015-07.pdf>
8. Cumming C. M. Strengths and Weaknesses of Microprudential Stress Testing for Financial Institutions. *Hand-book of Financial Stress Testing*, 2022. 331 p.
9. Sorge M. Stress testing financial systems: An overview of current methodologies. *BIS Working Papers*. 2004. No. 165. 41 p. URL: <https://www.bis.org/publ/work165.pdf>
10. Цимбал Л. М., Внукова Н. М. Використання стрес-тестування для управління ризиками банку. *Фінансові аспекти розвитку економіки України: теорія, методологія, практика*. 2022. С. 71–73.

REFERENCES

- Bezdytko, Yu. M., Posadneva, O. M., & Kaharlytska, M. V. (2021). Teoretychni aspekty zastosuvannia stres-testuvannia u bankivskii systemi Ukrainy. *Visnyk Khersonskoho natsionalnoho tekhnichnoho universytetu*, 2, 230–237.
DOI: <https://doi.org/10.35546/kntu2078-4481.2021.2.29>
- Bowen, R. M., & Hollingworth, B. (2013). Stress testing for financial institutions. *Journal of Risk Management in Financial Institutions*, 6(1), 69–83.
- Cumming, C. M. (2022). Strengths and weaknesses of microprudential stress testing for financial institutions. In *Handbook of Financial Stress Testing* (p. 331).
- Frantovskyi, Ye. M., & Batrak, O. V. (2023). Stres-testuvannia finansovykh ustanov ta yoho udoskonalennia. *Internauka. Seriiia "Ekonomichni nauky"*, 4(1), 107–117.

DOI: <https://doi.org/10.25313/2520-2294-2023-4-8775>

- Kapinos, P. S., Martin, C., & Mitnik, O. A. (2015). *Stress testing banks: Whence and whither?* Federal Deposit Insurance Corporation. <https://www.fdic.gov/system/files/2024-07/2015-07.pdf>
- Kishakevych, B. Yu., & Yuzv'iak, O. A. (2015). Stres-testuvannya banku: pidkhody, metody, svitovyi dosvid. *Naukovyi visnyk NLTU Ukrainy*, 25.1, 277–283. http://nbuv.gov.ua/UJRN/nvnltu_2015_25.1_47
- Natsionalnyi bank Ukrainy. (2025, sichen). U hrudni 2024 roku 21 nebankivsku ustanovu vykliucheno z reiestriv, piat' – vklucheno do reiestriv. <https://bank.gov.ua/ua/news/all/u-grudni-2024-roku-21>

-nebankivsku-ustanovu-viklyucheno-z-reyestriv-pyat--vklyucheno-do-reyestriv

- Posadneva, O. M. (2021). Makroekonomichne stres-testuvannya bankiv yak instrument zabezpechennia stiikosti bankivskoi systemy. *Pidpriemnytstvo ta innovatsii*, 16, 87–93.

DOI: <https://doi.org/10.37320/2415-3583/16.15>

- Sorge, M. (2004). Stress testing financial systems: An overview of current methodologies. *BIS Working Papers*, 165. <https://www.bis.org/publ/work165.pdf>
- Tsymbal, L. M., & Vnukova, N. M. (2022). Vykorystannia stres-testuvannya dlia upravlinnia ryzykamy banku. In *Finansovi aspekty rozvytku ekonomiky Ukrainy: teoriia, metodolohiia, praktyka* (pp. 71–73).

УДК 338.2, 004.4

JEL Classification: G30; O33

DOI: <https://doi.org/10.32983/2222-4459-2025-3-276-282>

ПРАКТИЧНЕ ВПРОВАДЖЕННЯ ERP-СИСТЕМ У ДІЯЛЬНІСТЬ КОМПАНІЙ: МОЖЛИВОСТІ ТА ВИКЛИКИ

© 2025 ГАВРИК А. А., НАЗАРОВА Т. Ю.

УДК 338.2, 004.4

JEL Classification: G30; O33

Гаврик А. А., Назарова Т. Ю. Практичне впровадження ERP-систем у діяльність компаній: можливості та виклики

Стаття присвячена аналізу впровадження інноваційних фінансових інструментів в українських компаніях, зокрема на прикладі ERP-систем. Метою дослідження є аналіз впровадження інноваційних фінансових інструментів, зокрема ERP-систем, у діяльність українських компаній та оцінка їхнього впливу на управління корпоративними фінансами. Дослідження спрямоване на визначення основних переваг, викликів та перспектив інтеграції цифрових технологій у фінансову сферу підприємств. Методологія дослідження базується на аналізі кейсів впровадження ERP-систем у провідних українських компаніях («Нова Пошта», «Укренерго») з використанням кількісних і якісних методів: статистичного аналізу, опитування фінансових менеджерів та порівняльного аналізу ефективності фінансового управління до та після впровадження цифрових рішень. Результати дослідження показують, що впровадження ERP-систем дозволяє значно підвищити ефективність управління фінансами, зменшити витрати на обробку інформації, покращити прозорість фінансових операцій і знизити ризики помилок. Проте основними бар'єрами є висока вартість інтеграції, необхідність навчання персоналу та нестабільність законодавчого регулювання цифрових фінансових технологій. Дослідження охоплює великий бізнес і частково середній сектор економіки України, де ERP-системи активно використовуються. Подальші дослідження можуть бути спрямовані на розробку стратегій адаптації ERP-рішень для малого бізнесу та аналіз змін у нормативному регулюванні для створення сприятливого середовища цифровізації фінансового управління. Результати дослідження можуть бути використані підприємствами, що планують цифрову трансформацію фінансових процесів, а також державними органами для розробки політик регулювання фінансових технологій. Практичне застосування рекомендацій дозволить оптимізувати витрати на впровадження ERP-систем і підвищити ефективність корпоративного управління. Дослідження розширює розуміння впливу цифрових фінансових технологій на економічну ефективність компаній. Новизна роботи полягає у проведенні комплексного аналізу впровадження ERP-систем в українському корпоративному секторі з урахуванням сучасних викликів та можливостей.

Ключові слова: ERP-системи, інноваційні фінансові інструменти, автоматизація процесів, управління фінансами, витрати та ефективність, цифрові фінансові технології.

Табл.: 2. Бібл.: 10.

Гаврик Аліна Андріївна – аспірант кафедри обліку і фінансів, Національний технічний університет «Харківський політехнічний інститут» (вул. Кирпичова, 2, Харків, 61002, Україна)

E-mail: Alina.Havryk@emmb.khpi.edu.ua

ORCID: <https://orcid.org/0009-0007-8152-3944>

Назарова Тетяна Юріївна – кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри обліку і фінансів, Національний технічний університет «Харківський політехнічний інститут» (вул. Кирпичова, 2, Харків, 61002, Україна)

E-mail: Tetiana.Nazarova@khpi.edu.ua

ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-5734-876X>

Researcher ID: <https://www.webofscience.com/wos/author/record/HNC-5188-2023>

Scopus Author ID: <https://www.scopus.com/authid/detail.uri?authorId=57196370192>